

BIG BROTHER IS

WATCHING YOU

The Use of Surveillance Cameras on Shabbat

Rabbi Efrem Goldberg

טו אין הכותב חייב עד שיכתוב בדבר הרושם ועומד כגון דיו ושחור וסקרא וקומוס וקלקנתוס וכיוצא בהם. ויכתוב על דבר שמתקיים הכתב עליו כגון עור וקלף ונייר ועץ וכיוצא בהם. אבל הכותב בדבר שאין רישומו עומד כגון משקין ומי פירות. או שכתב בדיו וכיוצא בו על עלי ירקות ועל כל דבר שאינו עומד פטור. אינו חייב עד שיכתוב בדבר העומד על דבר העומד. וכן אין המוחק חייב עד שימחוק כתב העומד מעל דבר העומד: טז הכותב על בשרו חייב מפני שהוא עור אף על פי שחמימות בשרו

פי"ב א המבעיר כל שהוא חייב וכו'. כתב הרמ"ך כל זה לדעת ר"ש (שם קט). אבל לדעת ר"י הא אלוטריין הנערה גבי כתב כהן וכיון שכן הנערה הרי היא ככל המלאכות שאם הקלקול יותר (מהיוקן) [מן המיקון] פטור וכולה המבעיר קורה אחת משום האפר מקלקל (הוא) ויש שפרשים כפירושו ואין נראים דבריהם עכ"ל:

מעברת הכתב לאחר זמן הרי זה דומה לכתב שנמחק. אבל המשרט על בשרו צורת כתב [ט] פטור. הקורע על העור כתבנית כתב משום כותב. הרושם על העור כתבנית כתב פטור: המעביר דיו על גבי סקרא חייב שתיים אחת משום כותב ואחת משום מוחק. העביר דיו על גבי דיו וסקרא על גבי סקרא או סקרא על גבי דיו פטור: (יז) רושם תולדת כותב הוא. כיצד הרושם רשמים וצורות בכותל ובששר וכיוצא בהן כדרך שהצירין רושמים הרי זה חייב משום כותב. וכן המוחק את הרשום לתקן הרי זה תולדת מוחק וחייב: המשרטט כדי לכתוב שתי אותיות תחת אותו שירטוט חייב. חרשי העצים שמעבירין חוט של סקרא על גבי הקורה כדי שינסור בשוה הרי זה תולדת משרטט. וכן הגבלים שעושים כן באבנים כדי שיפצל האבן בשוה. ואחד המשרטט בצבע או בלא צבע הרי זה חייב:

מחלוקת (א) גמ' גיטין (טו')

The Gemara discusses a case involving the possible use of gallnut juice in writing a *get*:
 and she is divorced, [his wife] a piece of blank paper – אמר שמואל – אמר לה גיטין – If [a man] gave [his wife] a piece of blank paper – and she is divorced, – אמר לה גיטין – Here, this is your *get*, – for we are concerned that perhaps he wrote [the *get*] with gallnut juice and the juice became absorbed into the paper after she received the *get*. [30]

The Gemara questions Shmuel's ruling:
 They challenged Shmuel's ruling on the basis of the following Baraisa: – אמר לה גיטין – If a man said to his wife, "HERE, THIS IS YOUR *GET*," – AND SHE TOOK IT AND THREW IT INTO THE SEA OR INTO THE FIRE OR INTO ANY DESTROYING THING (so that it is impossible to prove that he actually gave her a *get*), – אמר לה גיטין – AND SUBSEQUENTLY [THE HUSBAND] SAID, "IT WAS A *PASSIM* DOCUMENT," [31] or – אמר לה גיטין – "IT WAS AN *AMANAH* DOCUMENT," [32] that I gave her," – אמר לה גיטין – [THE WIFE] IS nonetheless certainly DIVORCED – ולא כל הימנו לאוסרה – AND [THE HUSBAND] IS INCAPABLE OF PROHIBITING HER to remarry by claiming that she is still his wife.

The Gemara now formulates its challenge:

– טעמא דאיכא קתב – The reason that the husband is believed to establish firmly that the document he gives his wife is her *get*, so that he cannot retract his statement even though no one ever read the document when he gave it or shortly thereafter, is because there was writing on the paper. – הא ליכא קתב – But if there was no writing on the paper, – לא – he would not be believed to establish that it is a *get*. Such is the implication of the Baraisa, and it squarely contradicts Shmuel's ruling. [33] – ? –

The Gemara reinterprets Shmuel's ruling:
 – בי קאמר שמואל – When Shmuel said that the wife is divorced, it is not because he accorded the husband credibility to establish that the blank paper was her *get*. – דבדקינן ליה במיא דגרא – Rather, he meant that we should test [the paper] with a violet dye [34] to determine if she is divorced. – אי פליט פליט – If as a result of the test [the ink] surfaces, it surfaces – and we can see for ourselves whether or not the document is her *get*. [35] – ואי לא פליט – And if it does not surface, – לאו קלום הוא – then [the paper] is worthless.

The Gemara finds a flaw in this interpretation:
 – וכי פליט מאי הוי – But even if [ink] should surface, revealing the text of a *get*, what does it matter? – השתא הוא דפליט – It is possible that only now it surfaced, but at the time he gave the document to her the ink was completely absorbed in the paper, and in that state the ink does not constitute a writing. – ? –

The Gemara offers its final interpretation of Shmuel's ruling:
 – שמואל נמי חיישינן קאמר – Indeed, Shmuel meant to say only that we are concerned that although the paper appeared blank when he gave it to her, [36] perhaps the gallnut juice was not completely absorbed at that time, [37] and so she is accorded the legal status of a doubtful divorcee [38] (and not that of a certain divorcee, as the Gemara originally understood Shmuel to mean).

Mishnah עגלה של קטן – A child's toy wagon^[6] is susceptible to *midras* contamination;^[7] it may be moved on the Sabbath;^[8] but it may be dragged only over clothing,^[9] not on the dirt floor.^[10] R' Yehudah disagrees and says: כל הכלים – No utensil may be dragged on the ground, except a wagon because it only presses.^[11]

Gemara The Gemara elaborates on the Mishnah, clause by clause. The Mishnah began:

עגלה של קטן – A CHILD'S TOY WAGON IS susceptible to *MIDRAS* CONTAMINATION.

The Gemara explains:

דהא קמיך עלויה – Because the child leans on it.^[12]

The Mishnah stated:

ונטלת בשבת – IT MAY BE MOVED ON THE SABBATH.

The Gemara explains:

משום דאיכא תורת כלי עגלה – This is so because it has the properties of a utensil; hence, it is not *muktzeh*.

The Mishnah stated:

ואינה נגדרת אלא על גבי כלים – BUT IT MAY BE DRAGGED ONLY OVER CLOTHING.

The Gemara analyzes this ruling:

על גבי כלים אין – The Mishnah implies that dragging the wagon over clothing is permitted, but dragging it

on the ground is not permitted. What is the reason? – Because it makes a furrow when it is dragged on the ground.

The Gemara elaborates:

ר' יהודה היא – Who is the Tanna that this ruling follows? It is R' Yehudah, who stated that an unintended *melachah* is prohibited;^[13] – because if it is R' Shimon, he has stated that an unintended *melachah* is permitted. דתנו – For it was taught in a Baraisa:^[14] R' SHIMON SAYS: גורר אדם מטה כסא וספסל – A PERSON MAY DRAG A BED, CHAIR, OR BENCH AS LONG AS HE DOES NOT INTEND TO MAKE A FURROW. Therefore, our Mishnah, which prohibits dragging a wagon on the ground because of the possibility of incidentally making a furrow, must follow R' Yehudah's stringent opinion.

The Mishnah began its list of *melachos* related to writing with the following:

הציד וכו' – HUNTING A DEER etc.

The Gemara discusses a case involving this *melachah*:

הציד חלוזין והפוצעו – The Rabbis taught in a Baraisa: If ONE TRAPS A *CHILAZON* AND SQUEEZES IT with his hands to force out its blood,^[15] HE IS OBLIGATED ONLY to bring ONE *chatas* offering – for performing the *melachah* of trapping.^[16] R' YEHUDAH SAYS: HE IS OBLIGATED to bring TWO offerings.^[20] שיהיה רבי יהודה אומר – SQUEEZING IS included IN THE CATEGORY OF THRESHING,^[21] and so one is liable for that labor as well. אָמְרוּ לוֹ – However, [THE RABBIS] SAID TO HIM: SQUEEZING IS NOT included IN THE CATEGORY OF THRESHING, and so the *chilazon* trapper is not liable for that act.

The Gemara analyzes the view of the Rabbis:

אמר רבא – Rava said: What is the reason of the Rabbis for ruling leniently in this matter? קסברין אין דישא – They hold that the *melachah* of threshing applies only to that which grows from the ground, not to fish.^[22]

The Gemara considers another liability:

וליתייב גמי משום גטילת נשמה – But let him also be liable for taking a life!^[23] – ? –

The Gemara answers:

R' Yochanan said: שפצעו מת – He is not liable

for killing because the Baraisa is discussing a case where he squeezed [the *chilazon*] after it was already dead.

The Gemara offers an alternative answer:

אבילו תימא שפצעו חי – You can even say that he squeezed [the *chilazon*] while it was still alive. Nevertheless, he is not liable for killing because מתעסק הוא אצל – he is considered preoccupied with another act vis-a-vis the *melachah* of taking a life.^[24]

The Gemara asks:

והא אביי ורבא דאמרי תרנוויהו – But Abaye and Rava have both said: מודה רבי שמעון בפסיק רישא ולא זמות – R' Shimon concedes that one is liable in the case of an inevitable consequence!^[25] – ? –

The Gemara answers:

דכמה דאית ביה נשמה – It is different here, because the longer it stays alive^[26] – טפי ניהא ליה – the more he is pleased, כי היכי דליציל ציבטיה – in that his dye will be clear.^[27]

8) וַיִּזְעַק (ו' זעק: 3')

א) אָדָּבֶר שְׁאִין מִתְפַּנֵּן מִתָּר, וְהוּא שְׁלֵא יְהֵא (ב) פְּסִיק רִישָׁה. (ג) יִהְלֶכֶד גּוֹרֵר אָדָּם מִטָּה כְּסָא וְסַפְסָל, (ד) בֵּין (ה) גְּדוּלִים בֵּין קְטַנִּים, וּבִלְבָד שְׁלֵא יִתְפַּנֵּן לְעֲשׂוֹת חֲרִיץ. יוֹמֵתֵר (ה) לְרַבֵּץ הַבַּיִת, בֵּין שְׁאִינוּ מִתְפַּנֵּן לְהִשּׁוֹת גְּמוּת אֶלָּא שְׁלֵא יַעֲלֶה הָאָבֶק:

ד) יָאֲסוּר (ה) (יח) לְצַדֵּד (יט) חֲבִית עַל הָאָרֶץ, (כ) דְּכִינֵן שְׁהִיא כְּבֵדָה יָבּוּא לְהִשּׁוֹת גְּמוּת וַדָּאי וְהָיִי פְּסִיק רִישָׁה*:

9) אַרְכוּךְ (אָר - קו')

לא לריכא דעביד בארעא דחבריה. פ' בערוך (ערך סג) דבפסיק רישיה דלא יחא ליה כגון דקעביד בארעא דחבריה וכגון באחר שאינו אוהב והקולן בהרת בשעת מילה שאין לו הגאה מותר לכתחילה ואפילו איסור דרבנן ליכא וההיר ר' חבית שפיקוהו בפסקן להסיר הפקק ולמשוך ממט יין בשבת אע"פ שא"א שלא יסתובב כשמסיר הפקק והו' פסוק רישיה כיון דאינו נהנה בסמיטה זאת שהיין עפל לארץ מוסר

10) אַרְכוּס' (אָר - קו')

... וחינו נראה
 דהא *מכיס מורסא נהליח ממנו
 ליחה היה אסור אי לאו משום לערא
 גופא אע"פ שאינו נהנה כלל בבנין
 הפסח ואינו מחבין כלל לבנין הפסח
 אלא לנקיבה בעלמא וכן הביא רשב"א
 ממחט של יד ליטול בה את הקון
 דמוקי לה בהגמגמין (בגדהרין דף פד:)
 כר"ש דאמר מלאכה שאינה לריכה
 לגופה פסור עליה ומשום לערא שרי
 ואע"פ שאינו נהנה בחבורה היה אסור
 אי לאו משום לערא גופא והא
 דקאמר לא לריכא דעביד בארעא
 דחבריה היינו דלא מיחייב חטאת
 אכל איסורא איכא והא דקאמר בשילהי
 כל התדיר (ובחים דף נא:): המתנדב יין
 מביאו ומולטו על גבי האשים ופריך
 והא קא מכבה ומוקי לה כר"ש דאמר
 דבר שאין מחבין מותר מיירי דלא
 הו' פסיק רישיה שמולטו בעיפות
 דקוח א"ע על גבי האזכרים אפשר
 שלא יכבה האש ובפרק לולב הגזול
 (סוכה דף לג:): גבי אין ממעטין די"י
 משום ר"א דר"י

(11) מאירי (עמ' טו.)

ומכל מקום חכמי פורווינצא³⁹¹ כתבו שאף דבר שבדאי יעשה מותר הואיל ואין כונתו לכך כל זמן שאותה מלאכה הנגזרת מחמת מעשה של היתר קשה לו ואין איסור מצד פסיק רישיה אלא שבאות' הנגזרת ממנה ניהא ליה ומביאים ראיה לדבריהם ממוכרי כסות האמור כאן וממיעוט הדס שבפרק לולב הגזול³⁹² וממורט כנף שבמסכת בכורות³⁹³ שבכולן נעשה הדבר בודאי והתנגה הואיל ואינו מתכוין והם מפרשים הענין מצד שאין האיסור הבא נוח לו ומ"מ בפי' כלל גדול³⁹⁴ לא יראה כן אלא כשהמלאכה הנגזרת קשה לו הא אם אין קשה לו וכן שאינו קפיד בה ר"ל שאינו צריך לו פטור אבל אסור וא"כ אתה צריך [לפרש]³⁹⁵ בגרירה מפני (שהארץ) [שהחריץ] קשה לו וכן גר' ממה שאמרו בפרק תולין³⁹⁶ לא ליהדק איניש אודרא אפומא דחביתא דילמא אתי לידי סחיטה אעפ"י שאין הסחיטה צריכה לו ואינו קפיד בה הואיל ומ"מ אינה קשה לו, וכן שאמרו³⁹⁷ מסוביתא דנוייתא אסור להדוקה ביומא טבא ומ"מ הם מפרשים דילמא אתי בכונה לידי סחיטה.

(12) ג'טוור בלסה (עמ' טז.)

דלא ניתא לה. הנה
 בענינו לא ניתא לה כלל בהסחיטה, ואדברה הנה רוצה שלא יקחט פי הולך
 לאבדו, אכל באמת אפלו רק היקא שאין נהנה כלל בהפעלה שצצשה על-ידו
 ואין לו שום נפקא-מנה בזה, נקרא גם-כן פסיק רישא דלא ניתא לה פיון דהוא
 אין מבין להפעלה, בן הוכיחו התוספות בשבת ע"ה דבור הפתחיל יפ"י מהא
 הנה

(13) מאירי

יש מוסיפים לומר³⁹⁸ שלא אסרו פסיק רישיה אף בניחא ליה אלא בחשש איסור שאלו
 היה עושהו בכונה היה בו איסור תורה הא כל שלא היה בו אלא איסור חכמים אף בניחא ליה
 מותר

(14) ג'טו (עמ' טז.)

וישראל מחלוקות בדבר מר סבר
 גזרינן קרלוקובו. פירש
 ר"י דהלכה כר' שמעון שמתיר ודוקא
 במגירת של עץ דאין עושה חבורה
 אבל במגירת שלטו שהן של ברזל
 כ"ע מודו דאסור דפסיק רישיה ולא
 ימות הוא שטולש שערוס.

(15) ג'טו (עמ' טז.)

נס מ"ש להתיר פסיק רישיה כמיני
 דרבנן וכ"כ סי' ע"ו ל"ע דבסימן סי' ס"ד וית' בהדי' דאסור ותלמוד ערוך הוא
 וכ"כ התוס' בשנת דף ק"ג סוף (°) ד"ה לא לריב' ע"ש וכ"מ סימן של"ז ס"א
 וס"ב ע"ש. ואף שהתוס' פ' חים דף כ"ה כתבו דשרי ע"ש היינו דרך אין
 נ"י חפל לפי האמת אסור וכ"מ סי' רע"ו ס"א וס"ג ואף שהרא"ש נפסחים
 כ' דפסיק רישיה אסור בכל מידי דאוריית' ל"ל דנקטה משום שאר איסורים
 ע"ש אבל לכ"ע פסיק רישיה אפ"י במיני דרבנן אסור ומ"מ ראינו מהמרדכי
 הינה ראינו דהתם חי לה עבד מידי ואפ"י יולאין לר"ה ליכא איסור' כמ"ש
 סי' ש"ז חלה דרבנן גזרו בר"ה וכברמלית לא גזרו ששאינו מתכוין להולאה
 דכיון שאינו מתכוין לא אתי להולאה להדיא ע"ש עמ"ס סס' רכ"ג דבאמריה

(16) ביאור הלכה (ס' ע"ג)

. וזה הוא דעת הרבה מהראשונים [הרשב"א וריב"ש והרב המגיד], אך דעת הר"י ועוד כמה בסיעתו דמכל מקום אסור מדרבנן. וכל זה הנה שיהא אם הנה מכוון לסחוט, אבל באמת אין מכוון לסחוט והוא רק פסיק רישא, ולא נחא לה בההיא סחיטה פי הולף לאבוד, מן התורה בנדאי אינו חייב בכל עניני שבת בפסיק רישא דלא נחא לה, כדאמרין שבת ק"ג, ונחלק הערוף עם יתר הפוסקים לענין אסור דרבנן, דלערוף שרי לגמרי בפסיק רישא דלא נחא לה ולשארי פוסקים אסור. והנה מדברי השלחן ערוף נראה דמסקים ליתר הפוסקים דפסיק רישא דלא נחא לה הוא אסור מדרבנן, ומכל מקום סיים בסוף הסעיף: טוב להנהיגם וכו', והניחם על דעתם להקל בענין זה משום דהפרזא ארבה, עין שם, כן כתב הש"ז; והפגן אברהם כתב, משום דבענינו הלא יש עוד קלא מה שהפשיקה הולף לאבוד, ולא דמי לדש, וכנ"ל.

(17) נאירי

ומ"מ יש אומרים שדבר שאינו מתכוין בפסיק רישיה חלוק לשלשה דרכים. הראשון שאין שם איסור תורה ולא נחא ליה ר"ל שאין צריך לאותו תקון כגון צירוף שבמסכת יומא⁴⁰⁴ וזה מותר לכתחלה שהרי יש שתים לקולא שאין צריך לגופו ושאינו מתכוין. השני שאין בו איסור תורה ונחא ליה כגון שצריך לאותו תקון או שיש בו איסור תורה ולא נחא ליה וזה אסור מדרבנן. והג' שיש שם איסור תורה והוא צריך לאותו תיקון שזהו נחא ליה וזו אחר שהוא פסיק רישיה אעפ"י שאינו מתכוין יש בו חיוב כמו שאמרו בפרק הבונה⁴⁰⁵ בתולש עולשין מקרקע שלו שאעפ"י שכונתו לאכילת העולשין חייב משום חורש ומתוך כך הוצרכה תורה להתיר מילה בצרעת⁴⁰⁶ אעפ"י שאינו מתכוין לקציצת הבהרת שלא בשבת לבד נאמר

(18) גחומין (ס' ע"ד)

מצלמת טלוויזיה במעגל סגור מאפשרת לראות ע"ג מסך את כל מה שעין העדשה קולטת. מדובר במצלמה קבועה המכוונת לקטע מסויים, בדרך כלל לפני דלת ראשית למקום שמור, ואיש בטחון צופה במסך ומוודא בדרך זו את זהות הנכנסים. מצלמות כאלו נהוגות גם למעקב אחר תנועות באזורים רגישים, כמו ב"מערת המכפלה, בטרמינילים, בכניסות לאתרים בטחוניים, בשירות בתי הסוהר, בשערי ישובים, בבתי מלון, בבתי עסק רבים (שאינם פתוחים בשבת) וכיו"ב. השיטה מתפשטת ונכנסת גם לבתי חולים, בתי אבות, ואפי' לבתים פרטיים המעסיקים שומר קבוע בכניסה הראשית. רק לעתים האדם הנקלע לשטח המצולם מודע לכך. ולא אחת עולה השאלה היש איסור שבת להכנס "לתחום המצולם", להיחשף לעין המצלמה ולהופיע ע"ג המסך. להלן חילופי מכתבים בנדון.

ישראל רחן

הנדון: העברה בשבת במקום המצולם בטלוויזיה במעגל סגור

מתוך התעסקותנו בנושאים הלכתיים טכנולוגיים נתקלנו לא פעם בשאלה הבאה:
במקומות רבים נהוג כיום לראות את העוברים ונכנסים בטלוויזיה במעגל סגור. מצלמה

מכוונת כלפי הפתח וע"ג מסך הנמצא בריחוק מקום רואים את כל שעין המצלמה רואה.
מבחינה טכנולוגית יש זרם בתוך המצלמה, והיא סורקת את השטח המצולם עשרות
פעמים בשניה, נקודה אחר נקודה.

חשוב לציין שאין כאן חומר שעליו נקלטת תמונה אלא סידור אלקטרוני בלבד דואג
שהנקודה במסך המתאימה לנקודה בשטח תהיה נסרקת בתדירות.

הופעת אדם או חפץ כל שהוא תחת עין המצלמה פירושה שינוי הגוון שהמצלמה
פוגעת, מלבן עד שחור וכל גווני הביניים. שינוי הגוון מתורגם במצלמה לשינוי קל במתח,
ועי"כ לשינוי במסך. במגורת המסך נפלטים אלקטרונים ובכל נקודה שהם פוגעים במסך
נוצרת מעין נקודת אור ע"י חומר זרחני, אשר "אורו" נעלם מיד. עצמת ה"זריחה" תלויה
במתח של המצלמה לפי התנאים בשטח.

אם מזדמן אדם למקום בו קימת מצלמה כזו (אפי' ברחובות וברמזורים) - כלום יש
איסור שבת לעבור תחת "שבת" המצלמה? וכי יש כאן פעולה חשמלית האוסרת הנעשית
בידי אדם, או פעולת רישום או כתיבה, והרי זו איננה מתקימת וכולה "רגע כמימרא",
ובכלל לכאורה סמי כתיבה מהכא.

אגא, יחזה כת"ר את דעתו הרמתה, ונודה להיענות מיידית כי הענין מעשי מאד.

ביקרא דאורייתא

הרב ישראל רוזן, מהנדס
אלון שבות, גוש עציון

בס"ד שביעי בשבת לפרשת בשלח בשנת התשמ"ב

לכבוד ידידי הרה"ג מוהר"ר ישראל רוזן שליט"א בברכת שלום וברכה,

בקשר להשאלה לעבור לפני מצלמה שעומד בפתח איזה בנין, השיב מורי סבי שליט"א
שמאחר שזה כתב שאינו מתקיים, ואפילו עדיף, הוא לכל היותר רק איסור דרבנן, ומאחר
שמצד העובר רק הוי לכל היותר פסיק רישא דלא איכפת ליה, אז מותר. וגם מצד
המסדר את המצלמה אין איסור מאחר שמסודר מקודם שבת.

בידידות

מרדכי טנדלר

כדי למלא בקשת הרה"ג מוהר"ר ישראל רוזן שליט"א שאצרף כאן חתימתי לתוספת
ראיה שכך פסקתי; הריני כך חותם ביום י' לחודש שבט תשמ"ב בנוא יארק, גאום

משה פיינשטיין

לרב הגאון הגר"י נויבירט שליט"א

ברכה ושלוש וכט"ס,

קבלתי בטלפון שאלתו בדבר טלוויזיה במעגל סגור בשבת, בקשר לבית כנסת.

בכן, לפני שנים רבות בתשמ"ב, בקרתי בארה"ב וזכיתי לפקוד את ביתו של גאון הדור הגר"מ פיינשטיין זצ"ל. שלחתי לו את המכתב הרצ"ב בקשר לטלוויזיה במעגל סגור.

זה אשר השיבני (הלשון היא של הנכד אך הרב זצ"ל עצמו חתם בשולי הדף לראיה ולאישור הפסק. הכת"י קשה מאד לקריאה ולכן אעתיקנו):

"בקשר לשאלה לעבור לפני מצלמה שעומד בפתח איזה בנין, השיב מורי סבי שליט"א שמאחר שזה כתב שאינו מתקיים ואפי' עדיף, הוא לכל היותר רק איסור דרבנן, ומאחר שמצד העובר רק הוי לכל היותר פס"ד דלא איכפת ליה, או מותר. וגם מצד המסדר את המצלמה אין איסור מאחר שמסודר מקודם שבת."

הריני כך חותם ביום י' לחודש שבט תשמ"ב כנוא ארק, נאום משה פיינשטיין.

יתכן שבנר"ד נחשב פס"ד דאיכפת ליה, וכמובן אציע כי כת"ר יפסוק בנקודה זו. אשמח מאד אם יודיענו הכרעתו, ואשמח אם ישיבנו בפקט.

ביקרא דאורייתא

ישראל רוזן

בע"ה, ו' אלול תשנ"א

כב' מכובדנו וידידנו הגר"י שליט"א רוזן

אחדשה"ט ושמעב"ת

... בענין טלוויזיה במעגל סגור, מכוון מלפני ש"ק, כבר עניתי כי מי אנכי שאהרהר אחרי דברי בעל האגרות משה זצ"ל, ובפרט שודאי אין לו קיום.

ועוד, מי אומר בכלל שזה כתב. זה אלקטרודות בצורת אדם, והראיה ממחשב שכותבים עליו שם ה'.

ודברתי עם מו"ר הגרשז"א שליט"א והוא אמר לי שאין מקום לחשוש כי אין זה כתב.

אלא דעדין יש לעיין ואנא תשובה, כי חוששני שמא בזמן שאין עוברים אין בכלל זרם, ורק ע"י שאדם עובר הוא גורם לזרם ומופיעה התמונה, ודבר זה מצוי היום ברמקול.

בברה"ת וכוח"ט

יהושע נויבירט

הערת הרב ישראל רוזן: כפי שהתברר, מצלמות טלוויזיה במעגל סגור המקובלות בשוק פועלות ברציפות ואין בהן "סף" הגורם להפעלתן רק כאשר מתרחשת תנועת אדם וכיו"ב.

Nevertheless, Rabbi Neuwirth reports that the late R. Shlomo Zalman Auerbach had expressed the opinion that utilization of closed-circuit television is permissible under all circumstances because the image projected on the monitor cannot at all be considered to be encompassed within the category of "writing." That observation reflects a sophisticated understanding of how a television image is actually produced. A television receiver contains a screen whose back is coated with a fluorescent compound. When an image is projected, a narrow beam of electrons bombards the back of the screen in a scanning action. Electrons emitted by a cathode-ray tube cause the coating of the screen at the other end of the tube to light up. A bright spot of light appears wherever the electrons strike the screen. The electron beam scans across the screen in horizontal lines (525 lines per picture in the United States and 625 in Europe). An illusion of motion is created by projecting between 25 and 30 separate pictures per second.

Apparently, Rabbi Auerbach did not regard images produced by electronically generated fluorescent illumination as even ephemeral "writing" because such a phenomenon involves neither imposition of one substance upon another nor rearrangement of an existing substance, nor does it involve etching letters upon a hard substance.¹³ This was probably also the intent of Rabbi Feinstein's categorization of the television's image as "even inferior" to transient or ephemeral writing. Rabbi Neuwirth adds the comment that, because such electronic phenomena do not have the halakhic status of "writing," there is no problem in spelling out or erasing the Divine Name on a computer screen.¹⁴